

Rapor

Saldırı mı, Provokasyon mu? Eylül 2025'te Rus İnsansız Hava Araçlarının Polonya Üzerindeki Olayı Sonrası Arap Medyasının Mesajlarının Analizi

Proje hakkında

Instytut Badań
nad Turcją

Disinformation
in MENAT

Polonya Dışışleri Bakanlığı tarafından "Kamu Diplomasisi 2024-2025 - Avrupa boyutu ve dezenformasyonla mücadele" yarışması kapsamında desteklenmektedir.

Bu yayın yalnızca yazarın görüşlerini ifade eder ve Polonya Cumhuriyeti Dışışleri Bakanlığı'nın resmi görüşüyle bağdaştırılmaz.

Çeviren: Justyna Oszust

Yayının yazarı

Zuzanna Kowalczyk

Türkiye Araştırmaları Enstitüsü Uzmanı

Jagiellon Üniversitesi Arap Dili ve Edebiyatı bölümü mezunu. Ayrıca Kahire'deki Amerikan Üniversitesi ile Tunus'taki El Manar Üniversitesi'nde yoğun Arapça kurslarını tamamladı. Orta Doğu temalı ulusal bilimsel konferanslara katılmıştır. Araştırma ilgi alanları, 19. ve 20. yüzyıl Orta Doğu tarihi, dini ve etnik konular ile bölgedeki iklim değişikliği ve su güvenliği sorunlarıdır. Salam Lab'a düzenli katkıda bulunan bir yazar.

Sonuçlar ve öneriler

Sonuçlar

Çok sayıda anlatı, ortak bir bakış açısının olmaması

Bu olay sadece geçici bir haber değildi. Farklı yayın organlarında farklı şekillerde aktarıldı – Batı yanlısı versiyondan tarafsız veya Rusya yanlısı versiyona kadar.

Polonya – kurban ve NATO'nun sadık müttefiki

Al Jazeera, Al Arabiya veya Sky News Arabia gibi başlıca Arap medya kuruluşlarında Polonya, NATO'nun sorumlu ve sadık bir üyesi olarak gösterilmektedir. Bu anlatılarda Rusya provokatör rolünü üstlenirken, olayın kendisi Batı ülkelerinin Doğu'dan gelen tehdide karşı birlik ve dayanışma içinde olma ihtiyacını teyit etmektedir.

Rusya'nın Arap medyası – suçun tersine çevrilmesi ve Rusya'nın imajının yumuşatılması

RT Arabic ve Sputnik Arabic'in haberlerinde olay, Batı medyasında sunulanlardan tamamen farklı bir şekilde aktarılmaktadır. Polonya ve NATO, provokatif ve gerginliği tırmandırmaya çalışan taraf olarak gösterilirken, Rusya ise sakin ve mantıklı bir şekilde tepki veren ülke olarak gösteriliyor. Bu anlatım biçimi, Kremlin'in eylemlerini haklı çıkarmak ve Arap izleyicilerin gözünde olumlu bir imaj oluşturmak amacıyla kullanılıyor.

Bağımsız medya – analitik yaklaşım ve duygusal mesafe

Al-Quds Al-Arabi gibi ana akım dışındaki medyada, olayların sakin ve analitik bir şekilde aktarılması hakimdir. Polonya burada sadece bir kurban olarak değil, NATO güvenlik sisteminin önemli bir parçası olarak da gösterilmektedir. Bu tür bir yaklaşım, jeopolitik bağlamı daha iyi anlamayı sağlasa da, geniş bir kitleye ulaşmamaktadır.

Anlatı rekabeti ve bilgi etkisi için mücadele

Bu olayın yorumlanması, Arap medya alanında hakimiyet için yürütülen daha geniş çaplı bir çekişmenin parçası haline geldi. Polonya, bu haberlerde Batı ile Rusya arasındaki daha büyük bir rekabetin parçası olarak yer alıyor.

Öneriler

Hızlı ve tutarlı kriz iletişimi

Önemli olan, resmi hükümet, diplomatik ve askeri kanallar aracılığıyla ortaya çıkan dezenformasyon mesajlarına hızlı ve koordineli bir şekilde yanıt vermektir. Yabancı dillerde, özellikle Arapça, Rusça ve İngilizce dillerinde kısa ve kesin açıklamalar yayınlamak, spekülasyonların önünü kesmek ve Polonya'nın uluslararası alanda güvenilirliğini artırmak açısından önemlidir.

Devlet kurumlarının ortak ve tutarlı mesajı

Devlet kurumları – bakanlıklar, silahlı kuvvetler ve kamu medyası dahil – tutarlı ve koordineli bir mesaj temelinde iletişim faaliyetleri yürütmelidir. Tekdüzelik eksikliği veya çelişkili mesajlar, devletin güvenilirliğini zayıflatabilir ve dezenformasyon faaliyetleri yürüten aktörlerin bilgi durumunu istismar etmesine yol açabilir.

Aktif olarak yabancı medyada yer alma

Polonya'nın diplomatik temsilcilikleri ve kültür enstitüleri, uluslararası medyada varlıklarını tutarlı bir şekilde güçlendirmeli, yerel dillerde, özellikle Arap medyasında ve küresel haber kanallarında düzeltmeler, yorumlar ve analizler yayınlamalıdır. Bu faaliyetler, Polonya'nın güvenilir bir imajının oluşturulmasını sağlar ve dış kaynaklı dezenformasyonun etkisini sınırlar.

Medya alanının sistematik izlenmesi

Geleneksel medya ve sosyal medya platformlarını sürekli olarak izlemek, yanlış bilgilendirme içeren mesajları ve bunların kaynaklarını erken tespit etmek için gereklidir. OSINT birimleri veya doğruluk kontrolü kuruluşları gibi uzman analiz merkezleriyle işbirliği yapmak, hızlı tepki verilmesini ve yanlış bilgilerin yayılmasının sınırlandırılmasını sağlar.

Medya eğitimi ve önleyici faaliyetler

Gazeteciler, memurlar ve geniş kamuoyu için, bilgi manipülasyonunu tanıma ve kaynakları doğrulama becerilerini geliştirmeye yönelik eğitim programlarına tutarlı bir şekilde yatırım yapmak önemlidir. Toplumun medya okuryazarlığını artırmak, dezenformasyona karşı direncini güçlendirir ve propaganda faaliyetlerinin etkinliğini azaltır.
